

Levanger kommune
Rådmannen

Rapport

Årsberetning 2011

Foto fra Kongebesøket 26.8.2011

Levanger, 9. april 2011

Innhold:

KAPITTEL 1	RÅDMANNENS VURDERINGER	3
KAPITTEL 2	SITUASJONSBEKRIVELSE ORGANISASJON	5
2.1	Organisasjonskart for Levanger kommune	5
2.2	Årsverksutvikling	6
2.3	HMS	7
2.4	Sykefravær	8
2.5	Diskriminering og likestilling	9
2.6	Tilstand Levanger kommune	10
2.7	Fokusområder for likestillingsarbeid	11
2.8	Etikk	11
KAPITTEL 3	ØKONOMI	12
3.1	Regnskapsresultat	12
3.2	Investeringer	16
3.3	Balanseregnskapet	17
3.4	Finansstrategi	17
3.5	Driftsresultat for kommunedelplanområdene	25

Kapittel 1 Rådmannens vurderinger

Siden regnskapsåret 2009 har rådmannen i samråd med revisjonen valgt å utarbeide en **årsberetning** som følger kommuneregnskapet. Det er denne rapporteringen som er pålagt etter kommuneloven med forskrifter. I tillegg blir det utarbeides en egen **årsrapport** med mer utfyllende informasjon til politiske organer.

Samfunn og tjenester

Rådmannen opplever at 2011 var vært et svært positivt år for Levangersamfunnet. Året ble i stor grad preget av 1000 års markeringen og har gitt innbyggerne mange gode opplevelser og kommunen mye positiv omtale som forhåpentligvis har bidratt til trivsel og stolthet. Folketallet økte med 181 personer til 18922 ved årsskiftet. Det er veldig positivt at det både er fødselsoverskudd og netto innflytting. Med samme positive utvikling forventes kommunen å passere 19 000 innbyggere 1. halvår 2012.

Sysselsettingen er rekordhøy og politiet rapporterer om svært lav kriminalitet i Levanger. Det er belegg for å si at de fleste innbyggerne våre har hatt et bra år, selv om det selvsagt også i Levanger er mange som har store utfordringer.

Volumer på de kommunale tjenestene har vært større enn noen gang tidligere. Det er særlig barnehager og barnevern som har øket i volum, men også pleie og omsorg er trappet opp i henhold til vedtatte planer. Andelen elever med spesialundervisning øker og blir finansiert innenfor skolenes økonomiske ramme. Dette fører til mindre ressurser til delingstimer og er en ikke ønsket utvikling.

Trønderhallen tatt i bruk våren 2011 og åpningen ble markert med besøk av HM Kong Harald 26., august 2011. Anlegget er blitt svært godt mottatt og har hatt godt besøk i sitt første år. Mange har hatt gode opplevelse både som aktører og publikummere og vil forhåpentligvis bidra til bolyst og folkehelse i regionen. Kommunen bidrar med betydelige midler for å subsidiere leieprisene for lag og foreninger i henhold til idrettspolitisk plan fra 2010.

Organisasjon

Antall årsverk har vært relativt stabilt fra 2010 til 2011, men pga en teknisk endring med innføring av hjemmelsregister er ikke nødvendigvis tallene helt sammenlignbare for den enkelte enhet.

Det har ikke vært gjennomført vesentlige endringer i organiseringen fra 2010 til 2011 bortsett fra at vi fikk etablert en felles utviklingsstab for Levanger og Verdal i Innherred samkommune fra 1.1.2011. Den vesentligste oppgaven for utviklingsstaben i 2011 har vært å forberede kommunene på samhandlingsreformen som trådte i kraft 1.1.2012. Vi var relativt godt forberedt på samhandlingsreformen, men det gjenstår å avklare hvilke nye helsetilbud kommunene i fellesskap skal utvikle som svar på reformen. Med samhandlingsreformen fikk også kommunene et utvidet ansvar for folkehelsearbeidet. Også dette arbeidet er koordinert av vår felles utviklingsstab.

Den gode utviklingen med reduksjon i sykefravær fortsatte gjennom 2011. I gjennomsnitt er sykefraværet redusert fra 8,2% i 2009 til 7,8% i 2011. Vi har nå et lavere sykefravær enn landsgjennomsnittet.

Etter å har drevet forsøket Innherred samkommune siden 2004 ble det i 2011 klart at samkommunemodellen vil bli lovfestet i 2012. Vi har fått godkjenning på forsøk ut 2012 og rekner med at Innherred samkommune vil bli etablert som fast organisasjon med hjemmel i

kommuneloven fra 1.1.2013. Dette er en stor milepæl som viser at kommunene kan drive forvaltningsutvikling på nasjonalt nivå om en har klare ambisjoner og vilje til å lykkes.

Det er arbeidet mye med å få på plass et elektronisk system for kvalitet og internkontroll i 2011. Svært mange rutinebeskrivelser er nå på plass, men arbeidet med revisjon av årsregnskapet for 2011 viste at vi fortsatt har betydelige mangler i vår internkontroll. Rådmannen vil gi dette arbeidet høy prioritet i 2012.

Det har vært godt samarbeid mellom de ulike kommunale enhetene, mellom ledelse og tillitsvalgte og mellom administrativ og politiske ledelse.

Økonomi

Til tross for trange rammer og merforbruk på en del områder kom en også i 2011 ut med et positivt regnskapsresultat. Netto driftsresultat ble på vel 20 mill mot 31 mill kr i 2010. Netto driftsresultat ligger nå under det anbefalte nivå fra departement og KS (3%). Det er også verd å merke seg at svært mye av resultatet skyldes momskompensasjon fra investeringer som er engangsinntekter.

Regnskapsresultatet ble 8,5 mill mot 9,4 mill i 2010. Årsakene til det positive regnskapsresultatet for 2011 ligger hovedsakelig på:

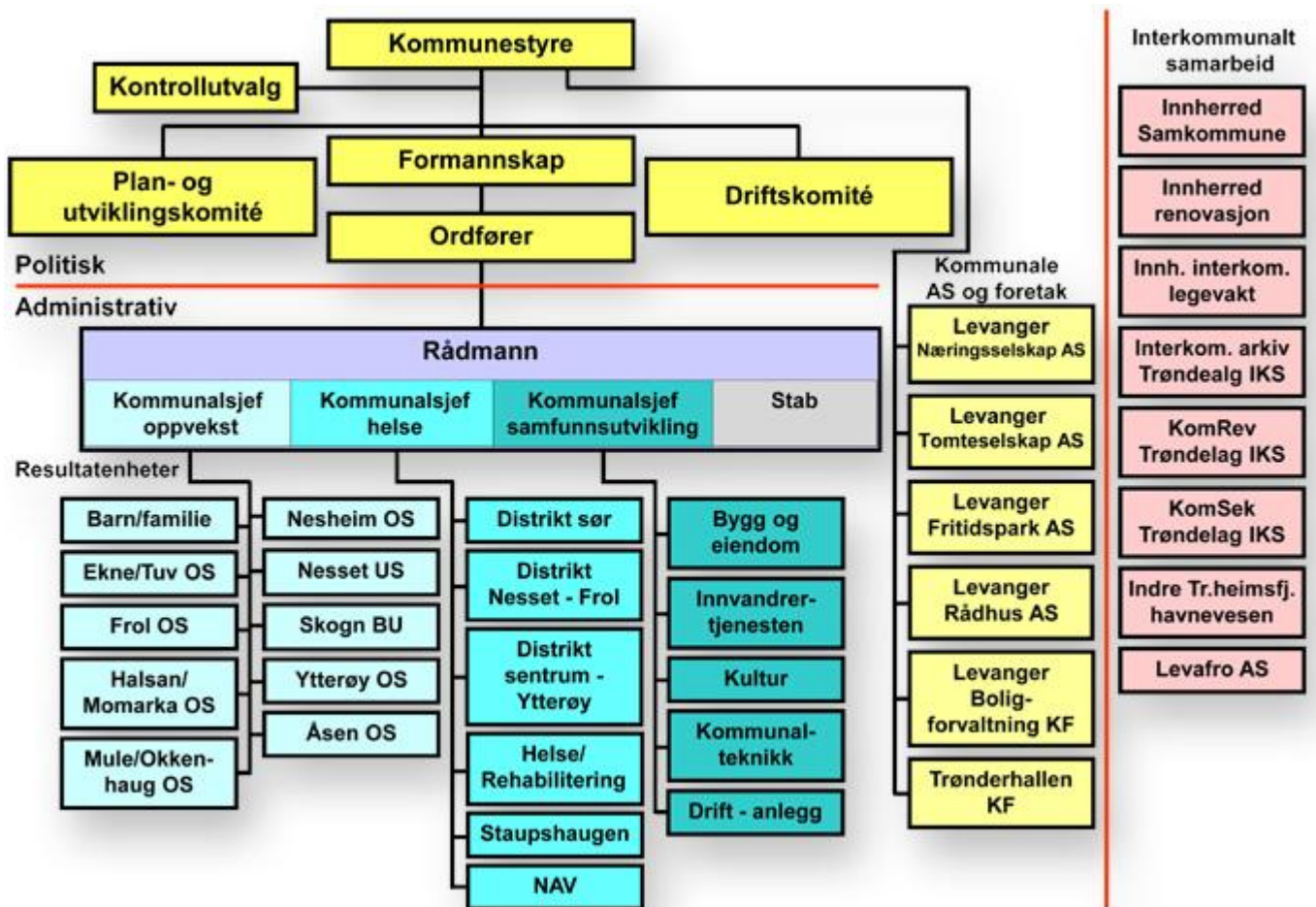
- God skatteinngang og inntektsutjevning
- Positivt avvik pensjonskostnad
- Enkelte resultatenheter, særlig NAV, Innvandrertjenesten og Nettet ungdomsskole har gitt betydelige positive bidrag som kompenserer for merforbruk i andre enheter

Enkelte av de positive bidragene skyldes engangshendelser, mens mange av overskridelsene vil være vanskelig å ta ned. Det er derfor svært viktig at en lykkes med det store organisasjonsutviklingsprosjektet som er startet i 2012. Uten betydelige endringer vil kommunen fort begynne å akkumulere underskudd.

Også i 2011 ble det oppnådd gode besparelser på samarbeidet med Verdal kommune gjennom Innherred samkommune, men rådmannen vil påpeke at potensialet langt på veg nå anses tatt ut innenfor de oppgaver samkommunen har ansvar for. Videre besparelser på samkommunen slik kommunestyret har vedtatt forutsetter at samkommunen får ansvar for flere oppgaver.

Kapittel 2 Situasjonsbeskrivelse organisasjon

2.1 Organisasjonskart for Levanger kommune

2.2 Årsverksutvikling

Resultatenhet	Pr. 31.12.09	Pr. 31.12. 10	Pr. 31.12.11	Endring 2010-2011
Rådmannens stab inkl. fellesområder	17,6	13,8	18,2	4,4
NAV	10,0	11,0	12,2	1,2
Innvandrertjenesten	47,4	48,3	48,4	0,1
Mule og Okkenhaug oppvekstområde	27,7	28,1	28,3	0,2
Halsan/ Momarka oppvekstsenter	36,7	42,9	40,5	-2,4
Nesheim skole	32,6	34,2	39,1	4,9
Skogn barne- og ungdomsskole	53,4	55,0	63,2	8,2
Ekne/ Tuv oppvekstsenter	31,0	31,1	27,4	-3,7
Åsen oppvekstsenter	33,9	32,3	35,2	2,9
Ytterøy oppvekstsenter	14,2	14,3	16,9	2,6
Frol oppvekstsenter	92,4	95,2	98,7	3,5
Neset Ungdomsskole	20,6	18,0	22,4	4,4
Barn og familie	44,1	54,6	59,6	4,9
Helse og rehabilitering	31,8	31,8	27,9	-3,9
Staupshaugen verksted	15,0	15,0	16,3	1,3
Distrikt Nesset/Frol	133,9	132,6	118,6	-14,0
Distrikt Sentrum/Ytterøy	85,8	87,1	82,2	-4,9
Distrikt Sør	115,1	121,5	115,4	-6,1
Kultur/Festiviteten	22,3	21,2	25,2	4,0
Drift – anleggsavdelingen	17,0	23,0	19,0	-4,0
Bygg- og eiendomsavdelingen	59,6	59,3	49,0	-10,3
Kommunalteknikk	11,0	10,0	12,8	2,8
Sum antall årsverk	953,1	980,3	976,3	-3,9

Forklaring på endringer i endring årsverk fra 2010 til 2011

Ved beregning av årsverk for 2011 er det for første gang benyttet et nyetablert hjemmelsregister. Dette kan forklare endringer i antall årsverk ved hver enkelt enhet. Antall årsverk er relativt stabilt fra 2010 til 2011, de endringer som er kan forklares med endringer i aktivitetsnivå. Spesielt gjelder dette innen oppvekst hvor antall undervisningsgrupper/klasser er høyere og endringer i ressurskrevende tjenester innen pleie/omsorg.

2.3 HMS

Arbeidsmiljøutvalget: Det er i 2011 avholdt 5 møter, derav 3 fellesmøter med Verdal kommunes arbeidsmiljøutvalg. Det er behandlet 41 saker.

Årsplan HMS: I 2011 utarbeidet og publiserte 19 av enhetene/verneområdene egen HMS-årsplan, mot 28 i 2010.

Bedriftshelsetjenesten: Det er gjort avtale om videreføring av avtalen med AktiMed for levering av bedriftshelsetjeneste i 2012. Antall timer forbruk for 2011 er ca. 691 timer. Dette er innenfor rammen.

IA arbeid: En nyutnevnt IA-gruppe startet arbeidet med lokale mål og oppfølging av IA-avtalen på systemnivå. Disse ble vedtatt i Arbeidsmiljøutvalget i november 2011. Nye rutiner for sykefraværsoppfølging er utarbeidet i henhold til nytt lovverk.

Seniortiltak: Seniortiltakene innført i 2007 er videreført også i 2011. Det har blitt avholdt seniorseminar for ansatte født i 1951.

AKAN: AKAN-utvalget (felles med Verdal kommune) har avholdt 3 møter, og er i gang med å revidere de kommunale AKAN-retningslinjene. Det har ikke vært noen overordnet informasjon-/opplæringsvirksomhet om AKAN i 2011, bortsett fra at det er lagt inn som tema på grunnkurs arbeidsmiljø. Det er ikke opprettet noen ny, individuell AKAN-avtale i Levanger kommune i 2011.

Kurs: Det er gjennomført 40 timers arbeidsmiljøkurs for nye verneombud og ledere. Hovedverneombudene (Verdal og Levanger) har i samarbeid arrangert to fagsamlinger for verneombud i 2011.

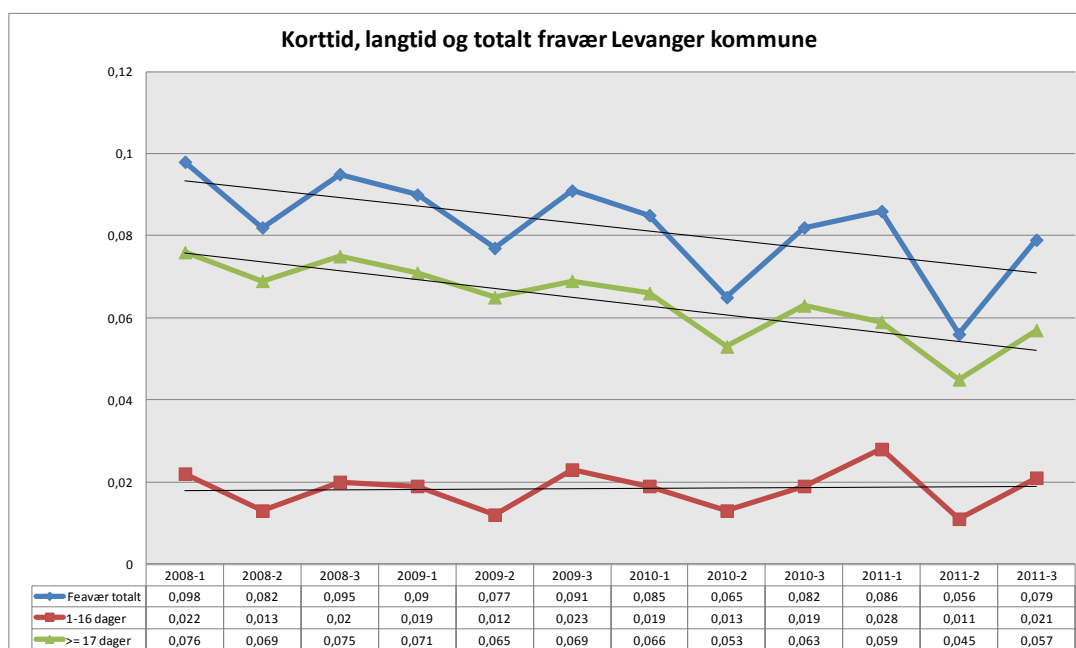
Ulike prosjekter:

1. *Røykesluttkurs*
16 deltakere startet kurset, av disse sluttet 6, mens 2 har redusert forbruket
2. *Utprøving dataverktøy sykefraværsoppfølging ("Full kontroll")*
Prosjektet stoppet pga datatekniske utfordringer etter omlegging av rutiner i NAV. Likevel oppnådd endret fokus hva gjelder sykefraværstall; flyttet fokus fra tall til forebygging/tidlig innsats og samhandling.
3. *Kompetanseheving rus og psykiatri*
Intern IA-fagdag med tema rus og psykiatri. 100 ansatte deltok. Det registreres en økt bevissthet og lavere terskel for å varsle mistanke om mulig rusmisbruk blant ansatte. Det er også en økt bevissthet og holdningsendring i forhold til internt kvalitets- og avvikssystem.
4. *Langtidsfrisk; forebygging og ivaretagelse av langtidsfriske medarbeidere*
Markant nedgang i sykefravær blant renholderne i kommunen. I Levanger kommune er sykefraværet blant renholderne i perioden 2009 - 2011 redusert fra 16 % til 6 %.
5. *Etikk, holdninger og arbeidsnærvær*
Prosjektet er i en oppstartsfasen

2.4 Sykefravær

Nedenforstående tabell viser endringen i sykefravær for hver enkelt enhet fra 2010 til 2011. Det er flere enheter som viser en positiv utvikling fra 2010 til 2011. Det totale sykefraværet har gått ned i Levanger kommune fra 8,2% i 2010 til 7,8% i 2011. Dette i motsetning til landsgjennomsnittet som viser en økning fra 2010 til 2011.

Sykefravær pr. enhet	2010			2011			Endring total
	Total	1-16 d	16-	Total	1-16 d	16-	
110 Rådmannen m/fellestj.	5,0 %	0,4 %	4,6 %	3,5 %	0,4 %	3,1 %	-1,5 %
133 NAV	1,4 %	1,4 %	0,0 %	6,3 %	1,0 %	5,3 %	4,9 %
160 Innvandrertjenesten	4,1 %	1,3 %	2,8 %	4,8 %	2,1 %	2,7 %	0,7 %
210 Mule/Okkenhaug OS	2,4 %	0,4 %	2,1 %	3,9 %	0,6 %	3,3 %	1,5 %
230 Halsan/Momaka OS	3,0 %	1,1 %	1,9 %	5,2 %	2,1 %	3,1 %	2,2 %
235 Nesheim OS	3,6 %	0,8 %	2,8 %	3,2 %	1,7 %	1,5 %	-0,4 %
240 Skogn b/u-skole	10,1 %	2,2 %	8,0 %	9,8 %	1,6 %	8,2 %	-0,3 %
250 Ekne/Tuv OS	12,2 %	1,7 %	10,5 %	5,2 %	2,6 %	2,6 %	-7,0 %
260 Åsen OS	5,1 %	1,6 %	3,5 %	5,1 %	1,7 %	3,4 %	0,0 %
270 Ytterøy OS	0,3 %	0,3 %	0,0 %	3,7 %	1,2 %	2,5 %	3,4 %
280 Frol OS	6,7 %	1,5 %	5,2 %	8,4 %	2,2 %	6,2 %	1,7 %
290 Nesset u.skole	9,5 %	2,0 %	7,5 %	8,9 %	1,0 %	7,9 %	-0,6 %
310 Barn og familie	8,2 %	2,0 %	6,1 %	6,6 %	1,8 %	4,8 %	-1,6 %
315 Helse- og rehabilitering	2,2 %	0,9 %	1,3 %	6,1 %	1,9 %	4,2 %	3,9 %
370 Staupshaugen verksted	7,6 %	4,4 %	3,2 %	11,6 %	3,1 %	8,5 %	4,0 %
380 Distrikt Nesset-Frol	13,4 %	3,2 %	10,2 %	11,4 %	2,7 %	8,7 %	-2,0 %
385 Distrikt Sentrum-Ytterøy	9,4 %	2,1 %	7,3 %	10,6 %	2,3 %	8,3 %	1,2 %
390 Distrikt sør	10,5 %	2,6 %	7,8 %	8,4 %	2,7 %	5,7 %	-2,1 %
500 Kultur	6,0 %	0,5 %	5,4 %	5,0 %	0,9 %	4,1 %	-1,0 %
630 Drift og anlegg	1,4 %	0,4 %	1,0 %	5,9 %	1,1 %	4,8 %	4,5 %
640 Bygg og eiendom	15,2 %	2,5 %	12,7 %	8,1 %	2,1 %	6,0 %	-7,1 %
660/670 Kommunalteknikk	3,7 %	3,7 %	0,0 %	1,6 %	1,6 %	0,0 %	-2,1 %
Levanger kommune	8,2 %	1,9 %	6,3 %	7,8 %	2,0 %	5,8 %	-0,4 %

Som grafene viser har langtidsfraværet sunket jevnt siden 2008, mens korttidsfraværet ligger stabilt på rundt 2% i hele perioden.

2.5 Diskriminering og likestilling

Kommunen har plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering. Vern mot diskriminering i arbeidslivet sikres gjennom fire ulike lover:

Likestillingsloven forbyr diskriminering på grunn av kjønn, graviditet og foreldrepermisjon.

Diskrimineringsloven forbyr diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven forbyr diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Loven stiller også krav om individuell tilrettelegging på arbeidsplassen.

Arbeidsmiljøloven forbyr diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i fagforening, seksuell orientering og alder.

Kommunen er opptatt av å oppfylle målene i alle disse lovene og ved kunngjøring av ledige stillinger opplyses det at kommunene er opptatt av mangfold, og at man oppfordrer alle kvalifiserte til å søke uavhengig av bl.a. alder og funksjonsevne. Videre har kommunen rutiner for tilsetting som sikrer at bestemmelser i lov- og avtaleverk følges. Det gjennomføres i tillegg årlig kompetanseutvikling innen området.

Gjennom innførte seniortiltak motiveres eldre arbeidstakere til å stå lengre i sine stillinger. Kommunens ledere har fokus på god oppfølging av sykemeldte og gjennomfører årlige medarbeidersamtaler med ansatte.

Alle nye bygg tar hensyn til universell utforming, samt at en forsøker å tilpasse eksisterende bygg slik at det skal være inkluderende for alle med ulike funksjonshemninger. I 2011 ble system for opplesing av tekst på kommunens hjemmesider anskaffet slik at også svaksynte kan benytte kommunens tjenester på nettet.

2.6 Tilstand Levanger kommune

Ansatte	Kvinner	Menn	Totalt	
Antall fast ansatte Levanger	1.038	247	1.285	
Gj.sn. stillingsprosent	68 %	78,2 %		
Gj.sn. lønn pr. årsverk	371.987,-	409.329,-		
Rådmann og kommunalsjefer	1	3	4	
Resultatenhetsledere	9	12	21	
Gj.sn. lønn resultatenhetsledere	602.000,-	593.722,-		
Andel deltidsstillinger – prosent				
0-49,99 %	14 %	12 %		
50-99,99 %	53 %	21 %		
100 %	33 %	67 %		
Menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker - prosent				
Pleie og omsorg		11,7 %		
Barnehager		3,5 %		
Teknisk	6,6 %			
Oppvekst				
Stillingsprosent	78,8 %	82,2 %		
Gjennomsnitt lønn pr årsverk	397.567,-	440.670,-		
Omsorg og velferd				
Stillingsprosent	60,5 %	74,9 %		
Gjennomsnitt lønn pr årsverk	354.226,-	397.596,-		
Fravær				
	Fravær kvinner i dager	Snitt pr.kvinne	Fravær menn i dager	Snitt pr.mann
Barns sykdom	839	3,45	132	2,69
Fravær 1-16 dager	9.140	9,32	1172	6,85
Fravær >17 dager	35.334	36,02	3.607	21,09
Personalpolitiske tiltak				
Seniortiltak	51	14	65	
Politiske lederverv				
Kommunestyret	14	21	35	
Ordfører/varaordfører		2	2	
Komiteledere		2	2	
Formannskapet	2	7	9	
Administrasjonsutvalget	4	9	13	
Kontrollutvalget	2	3	5	

2.7 Fokusområder for likestillingsarbeid

Det er bevissthet rundt likestilling ved:

- ansettelser
- lønnsoppgjør
- arbeids- og oppgavefordeling
- tilrettelegging av karrieremuligheter i ulike faser av den yrkesaktive perioden
- lederopplæring
- sammensetting av prosjektgrupper og utpeking av prosjektledere
- møtekultur og nettverk
- å prøve å få menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker
- oppgradering av status for kvinnedominerte yrker
- ordninger med fleksibel arbeidstid
- integrering av fremmedkulturelle menn og kvinner

Hovedtariffavtalen § 2.2 brukes ved ansettelser. "...når søkere av begge kjønn står kvalifikasjonsmessig likt, foretrekkes kvinnelig søker når dette kjønn er underrepresentert." Det jobbes med større stillinger, hovedsakelig innenfor omsorg. Det jobbes kontinuerlig med å redusere ufrivillig deltid. Det er satt ned en prosjektgruppe som jobber med dette.

2.8 Etikk

Det er utarbeidet felles etiske retningslinjer for Verdal kommune, Levanger kommune og Innherred samkommune. Etisk kvalitet på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Målet med de etiske retningslinjene er at alle kommuneansatte skal være seg dette bevisst. Retningslinjene er ment å være generelle rettesnorer som igjen krever refleksjon av den enkelte ansatte.

Kommunen som arbeidsgiver har det overordnede ansvaret for de etiske retningslinjene og for at disse blir fulgt. Lederne har et særlig ansvar for oppfølging. For det første fordi lederne gjennom ord, handlinger og lederstil har stor innflytelse på kulturen og normene for atferd i organisasjonen. For det andre fordi lederne selv kan bli satt i situasjoner hvor valg og beslutninger krever etisk refleksjon og klokskap. For det tredje fordi det er ledernes ansvar å sørge for at hele organisasjonen er seg bevisst de etiske kravene som stilles i virksomheten, og at det umiddelbart blir tatt opp i organisasjonen dersom det skjer brudd på lover og regler eller det utvikler seg en uheldig sedvane og kultur.

Den enkelte ansatte plikter å gjøre seg kjent med de bestemmelser og instruksjoner som til enhver tid gjelder for vedkommendes stilling, og har et personlig ansvar for å følge retningslinjene på beste måte.

Kapittel 3 Økonomi

3.1 Regnskapsresultat

Regnskapsresultat				Endring
Inntekter/utgifter	2009	2010	2011	2010-2011
Sum driftsinntekter	1 086 213 447	1 111 671 958	1 177 538 720	65 866 762
Sum driftsutgifter	-1 050 628 485	-1 059 364 020	-1 126 077 716	-66 713 696
Brutto driftsresultat	35 584 962	52 307 938	51 461 003	-846 935
Sum eksterne finansinntekter	10 947 285	7 883 058	8 520 889	637 831
Sum eksterne finansutgifter	-72 848 793	-66 694 175	-78 768 782	-12 074 607
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-61 901 508	-58 811 117	-70 247 894	-11 436 777
Motpost avskrivninger	34 150 324	37 781 575	39 011 468	1 229 893
Netto driftsresultat	7 833 778	31 278 396	20 224 578	-11 053 818
Netto avsetninger	8 506 957	2 057 988	-464 057	-2 522 045
Overført til investeringsregnskapet	-11 983 821	-23 860 000	-11 235 000	12 625 000
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4 356 914	9 476 384	8 525 520	-950 864

Regnskapsresultatet: For å komme fram til det regnskapsmessige resultat, må det tas hensyn til overføringer av midler til senere bruk, og bruk av tidligere overførte bevilgninger. Når det gjelder kommunens fondsbeholdninger vises til oversikten "Fondavsetninger". Det ble et positivt regnskapsresultat (Overskudd) for 2011 ble på 8.525.520 kroner. I tallene ovenfor er det korrigert for avskrivninger i driftsutgiftene. Avskrivningene utgjør 39.011.468 kroner.

Brutto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon av driftsinntektene etter at ordinære driftsutgifter er dekket. Brutto driftsresultat er på om lag samme nivå i 2011 som i 2010.

Netto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon etter at netto kapitalutgifter er dekket. Netto driftsutgifter er for 2011 positivt i likhet med 2010. Dette betyr at kommunen i 2011 maktet å dekke årets utgifter med de løpende inntektene. Fra 2010 er netto driftsresultat redusert med ca 11 mill. kroner.

Netto avsetninger viser hvor mye som enten avsettes eller brukes av tidligere avsetninger.

Hovedtall for årene, 1000 kr.	2007	2008	2009	2010	2011
Antall innbyggere v/årets utgang	18 355	18 464	18 580	18 741	18 922
Endringstakt i %	1,00 %	0,60 %	0,60 %	0,87 %	0,97 %
Skatt på inntekt og formue	283 811	293 788	319 422	341 205	329 317
Eiendomsskatt	28 412	28 802	29 454	38 598	44 019
Rammetilskudd	212 183	232 959	263 153	275 629	451 416
Andre inntekter	318 869	373 061	474 184	456 240	352 787
Sum driftsinntekter	843 275	928 610	1 086 213	1 111 672	1 177 539
Netto driftsresultat	-8 836	-13 680	7 834	31 278	20 244
Netto driftsres i % av driftsinnt.	-1,00 %	-1,50 %	0,70 %	2,81 %	1,72 %
Disposisjonsfond	37 069	31 307	25 082	29 415	31 575
Regnskapsm. mer-/mindreforbr.	15 306	0	4 357	9 476	8 546
Dispfond+regn.res i % av drifts.innt	6,20 %	3,40 %	2,70 %	3,50 %	3,41 %
Investeringer i anlegg	81 817	60 816	204 827	207 297	144 601
Langsiktig gjeld	1 561 979	1 690 834	1 893 085	2 105 450	2 395 167
-herav påløpne pensjonsforpliktelser	844 310	927 303	1 009 861	1 093 952	1 261 174
Langsiktig gjeld % av driftsinnt	185,20 %	182,10 %	174,30 %	189,39 %	203,40 %
Skatter totalt	312 223	322 590	348 875	379 802	373 336
Rammetilskudd	212 183	232 959	263 153	275 630	451 416
Sum frie inntekter	524 406	555 549	612 029	655 432	824 752
Herav til renter og avdrag på lån	-59 575	-69 603	-72 579	-66 517	-78 634
Sum frie inntekter	524 406	555 549	612 029	655 432	824 752
Vekst i frie inntekter	13 329	31 143	56 480	43 403	169 320
Vekst i renter og avdrag på lån	14 202	10 028	2 976	-6 062	12 117
%-andel til renter og avdrag på lån	11,40 %	12,50 %	11,60 %	10,15 %	9,53 %

Driftsinntekter

Tabellen nedenfor viser kommunens eksterne inntekter og fordelingen av disse de siste år

Utvikling i inntekter					Endring i
	2008	2009	2010	2011	% 2010-2011
Type inntekt	2008	2009	2010	2011	2010-2011
Skatt på inntekt og formue	293 788	319 422	341 204	329 317	-3,5 %
Eiendomsskatt	28 802	29 454	38 598	44 019	14,0 %
Rammetilskudd	232 959	263 153	275 630	451 416	63,8 %
Sum frie inntekter	555 549	612 029	655 432	824 752	25,8 %
Brukerbetalinger	23 111	25 604	27 517	28 758	4,5 %
Andre salgs- og leieinntekter	92 088	99 552	105 658	110 912	5,0 %
Overføringer	257 175	347 102	321 267	210 881	-34,4 %
Andre overføringer	687	1 927	1 798	2 235	24,3 %
Sum driftsinntekter	928 610	1 086 214	1 111 672	1 177 538	5,9 %

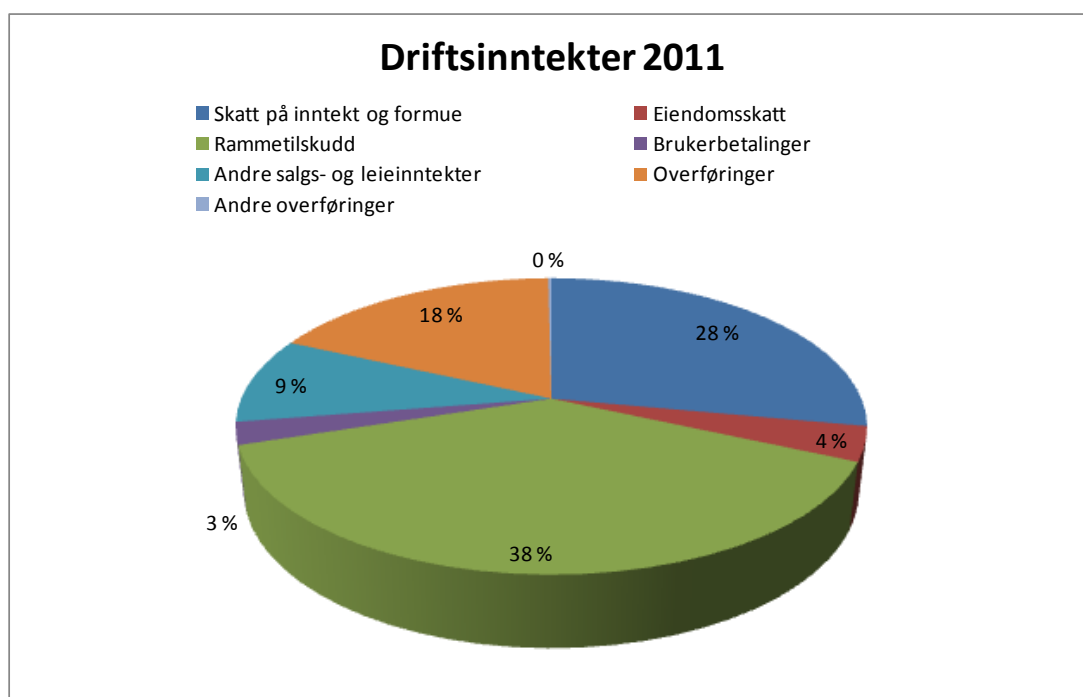
De samlede driftsinntektene øker med 5,9 prosent fra 2010 til 2011.

Skatteinntektene i 2011 ble på 329,3 mill. kroner, som er en nedgang på 3,5 prosent sammenlignet med året før. Det er endringen av skattøren (fra 2010 til 2011) for kommunene som gir nedgangen som sees i disse tallene.

Rammetilskuddet i 2011 ble på 451 416 mill. kroner. Dette er en økning på hele 63,8 prosent fra 2010. Dette skyldes hovedsakelig innlemmingen av det tidligere øremerkede tilskuddet til barnehager i rammetilskuddet, samt at en reduksjon i skattøren for kommunene har medført en tilsvarende økning i rammetilskuddet. Samlet er summen av skatt og rammetilskudd ca. 11,3 mill kroner over revidert budsjett for 2011.

Eiendomsskatten ga en inntekt i 2011 på 44,0 mill. kroner, en økning på vel 5 mill fra året før. Eiendomsskatten utgjør nå en betydelig inntekt for kommunen.

Samlet er det en økning i de frie inntektene på 5,9 prosent.

Driftsutgifter kommune

Tabellen under viser utviklingen de siste årene når det gjelder driftsutgiftene.

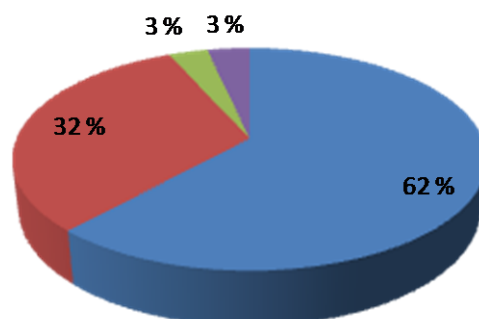
Utvikling i utgifter	Beløp i hele 1000 kroner					Endring i % 2010-2011
	2007	2008	2009	2010	2011	
Type utgift						
Lønn, inkl. sos. utgifter	519 840	575 402	623 107	663 738	694 704	4,67 %
Kjøp av varer og tjenester	183 017	197 492	262 293	259 715	356 547	37,28 %
Overføringsutgifter	101 966	118 685	131 078	98 130	35 815	-63,50 %
Avskrivninger	31 106	33 310	34 150	37 782	39 011	3,25 %
Sum driftsutgifter	835 929	924 889	1 050 628	1 059 365	1 126 077	6,30 %

Kommunens samlede driftsutgifter øker med ca. 68 mill. kroner fra 2010 til 2011, tilsvarende 6,3 prosent. Økningen i lønns- og sosiale utgifter er på 31 mill. kroner, tilsvarende en lønnsvekst på ca. 4,7 prosent.

Driftsutgifter 2011

■ Lønn, inkl. sos. utgifter   ■ Kjøp av varer og tjenester
 ■ Overføringsutgifter   ■ Avskrivninger

Finansposter

Tabellen nedenfor viser utviklingen i kapitalutgifter de siste årene.

Utvikling i kapitalutgifter	Beløp i hele 1000 kroner				Endring i % 2010-2011
	2008	2009	2010	2011	
Type utgift /inntekt					
Renteutgifter og låneomkostninger	42 516	43 579	34 517	42 588	23,38 %
Do. i investeringsregnskapet	367	1 571	1 634	934	-42,84 %
Renteinntekter og utbytte	-18 797	-10 675	-7 690	-8 302	7,96 %
Netto renteutgifter	24 086	34 475	28 461	35 220	23,75 %
Avdrag på lån i driftsregnskapet	27 088	29 000	32 000	36 045	12,64 %
Avdrag på lån i invest.regnskapet	4 500	1 308	3 966	6 459	62,86 %
Sosial- og næringslån	140	270	177	135	-23,73 %
Mottatte avdrag driftsregnskapet	-235	-272	-193	-238	23,32 %
Mottatte avdrag invest.regnskapet	-4 385	-10 068	-5 999	-5 811	-3,13 %
Netto gjeldsavdrag	27 108	20 238	29 951	36 590	22,17 %
Sum kapitalutgifter	51 194	54 713	58 412	71 810	22,94 %

De samlede netto rente og avdragsutgiftene er på ca 71,8 mill. kroner i 2011. Dette er en økning på 13,4 mill. kroner sammenlignet med 2010 og drøyt 20 mill. kroner høyere enn i 2008.

Fondsavsetninger.

Utvikling i fondsavsetninger	Beløp i hele 1000 kroner				Endring i kr. 2010 - 2011	Endring i % 2010- 2011
	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011		
Disposisjonsfond	31 307	25 082	29 415	31 575	2 160	7,34 %
Bundne driftsfond	21 308	18 987	15 069	17 343	2 274	15,09 %
Ubundne kapitalfond	8 472	8 807	15 366	15 189	-177	-1,15 %
Bundne kapitalfond	1 351	3 698	4 026	3 524	-502	-12,47 %
Sum fond	62 438	56 574	63 876	67 631	3 755	5,88 %

Som det framgår av tabellen ovenfor er kommunens fondsavsetninger økt med 3,8 mill. kroner fra 2010 til 2011. Til sammen er fondsavsetningene ved utgangen av 2011 på 67,6 mill. kroner.

3.2 Investeringer

Oversikten viser investeringer gjennomført i 2011 med en kostnad større enn 1 mill. kroner.

Investeringer 2011 - 1000 kr.	Regnskap
Kjønstadmarka	1 000
Rehabilitering gatelys	1 044
Nelius Hallans v /Grindvegen	1 090
Ekne Barnehage	1 128
1000-årsjubileum	1 240
Sanering/renovering avløp	1 243
Røstadlia / Stabelvollen	1 309
Olav Rees veg, vann og avløp	1 469
Sundetparken	1 483
Ombyggeng pleie/omsorg	1 511
Levanger stadion m.v.	1 527
Rehabilitering Sæter Bru	1 696
Maskinkjøp	2 071
Staup	2 108
Trønderhallen - inventar	2 117
Asfaltering	2 393
IT-investeringer	3 204
Mindre veganlegg	5 331
Renovering TOA	5 344
Kloakkrenseanlegg Ekne	5 625
Trønderhallen	33 618
Neset ungdomsskole - rehabilitering	51 237
SUM	128 787

3.3 Balanseregnskapet

Følgende tabell viser hovedtallene fra kommunens balanseregnskap.

Balanseregnskapet - tall i hele 1000	2008	2009	2010	2011
<i>Eiendeler:</i>				
Omløpsmidler	258 292	254 705	237 222	264 060
Anleggsmidler	1 754 617	1 965 996	2 230 243	2 321 028
Sum eiendeler	2 012 909	2 220 701	2 467 465	2 585 088
<i>Gjeld og egenkapital:</i>				
Kortsiktig gjeld	127 130	169 091	157 967	147 404
Langsiktig gjeld	1 690 834	1 893 085	2 105 450	2 395 167
Bokført egenkapital	194 945	158 525	204 048	42 517
Sum gjeld og egenkapital	2 012 909	2 220 701	2 467 465	2 585 088

I 2011 inngår det 963 mill. kroner i anleggsmidlene som er pensjonsmidler. I posten for langsiktig gjeld inngår 1 261 mill. kroner som er framtidige pensjonsforpliktelser. Korrigert for dette er summen av langsiktige lån, inkludert formidlingslån, på 1 134 mill. kroner ved utgangen av 2011.

Endringen i bokført egenkapital skyldes endringer i reglene om regnskapsføring av pensjon i kommuner og fylkeskommuner.

Nøkkeltall i %	2008	2009	2010	2011
Skattedekningsgrad	31,8	30,4	32,2	29,2
Skatte- og rammetilsk.grad	57,0	55,5	58,2	69,3
Resultatgrad	0,4	3,3	4,7	4,4

Skattedekningsgraden er forholdet mellom skatteinntektene og summen av driftsutgiftene, ekskl. kapitalutgifter. Skattedekningsgraden viser hvor stor del av driftsutgiftene som dekkes av skatteinntektene. Som det fremgår av tabellen dekker skatteinntektene for første gang på flere år en økende del av driftsutgiftene.

Skatte- og rammetilskuddsgrad er forholdet mellom summen av skatteinntekter, rammetilskudd og driftsutgiftene, ekskl. kapitalutgifter.

Resultatgraden er forholdet mellom brutto driftsresultat og summen av driftsinntektene, ekskl. kapitalutgifter. Resultatgraden viser således evnen til å dekke utgifter ut over de ordinære driftsutgiftene.

3.4 Finansstrategi

Finansstrategi

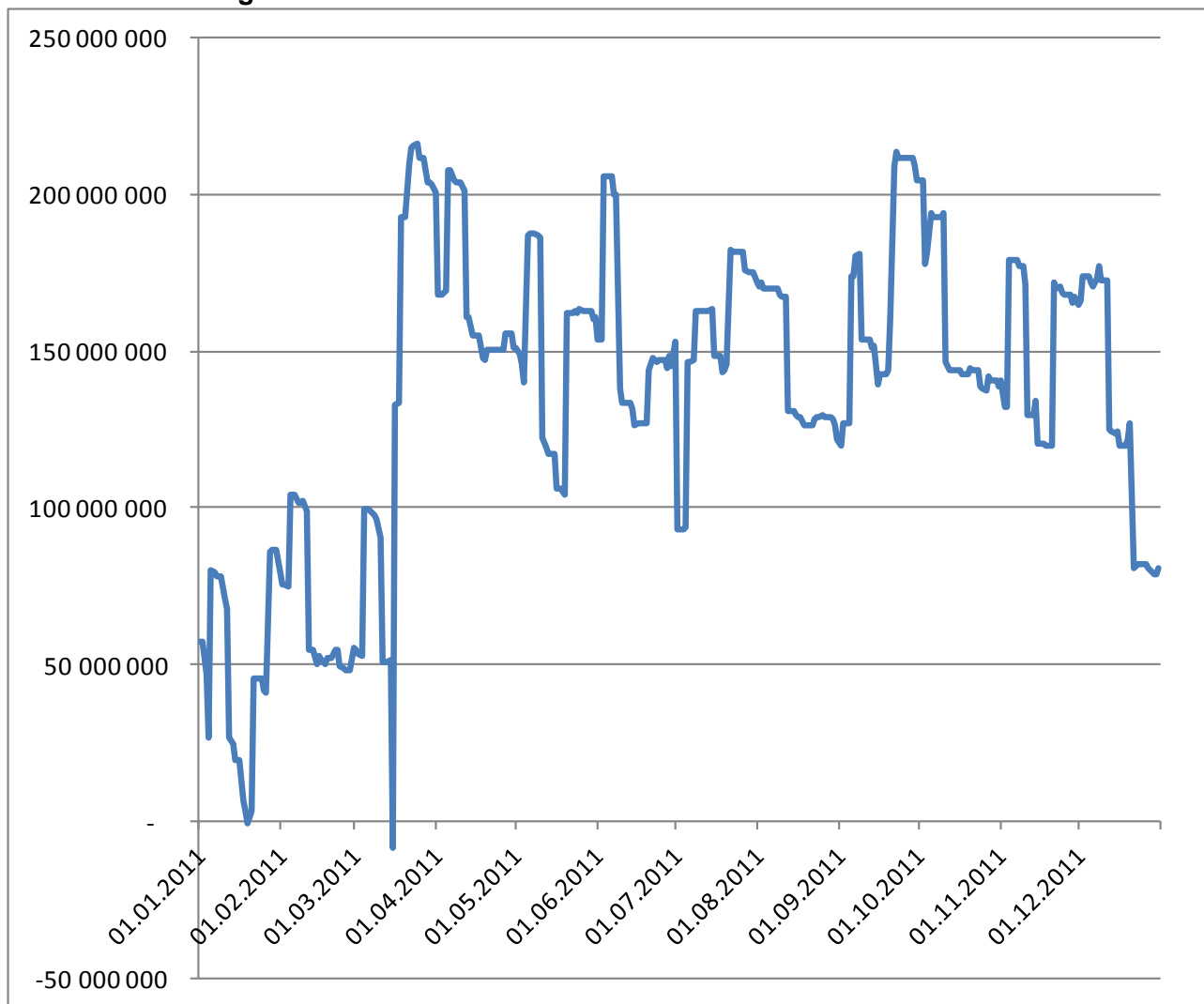
Levanger kommunes finansstrategi er utarbeidet med hjemmel i Kommunelovens § 52 nr. 2 og Forskrift av 9. juni 2009 om kommuner og fylkeskommuners finansforvaltning. Strategien skal forvaltes i samsvar med de til en hver tid gjeldende lover og forskrifter som påvirker finansfunksjonen. Finansreglementet skal vedtas minimum en gang i hver kommunestyreperiode.

Hovedmålsettingen for kommunens finansforvaltning er at den skal sikre en stabil finansiering av kommunens virksomhet. Det primære mål skal være at kommunen til enhver tid er likvid, betalingsdyktig og lite eksponert for risiko. Kommunen skal ha en lav risikoprofil med fokus på å redusere i hvilken grad svingninger i finansmarkedene vil påvirke kommunens finansielle stilling.

Kommunen har ikke langsiktige finansielle aktiva.

Kommunen skal unngå selskaper, forbindelser og verdipapirer der forretningsidè og etisk standard kommer i konflikt med kommunens etiske standard. Dette gjelder forhold som knyttes til barn som arbeidskraft, brudd på menneskerettigheter, miljøforurensning, våpenindustri og aktivitet som bryter med norsk – eller eget lands – lovgivning.

Likviditetsutviklingen 2011

Diagrammet ovenfor viser kommunen likviditetsutvikling gjennom året 2011. Likviditeten påvirkes av de periodiske inn- og utbetalinger i driftsregnskapet samt utbetalinger og låneopptak i investeringsregnskapet. Når likviditetsbeholdningen til tider har vært relativt høy, skyldes dette ubrukte lånemidler. Etter som kommunen nå er mer ajour med sine investeringer, vil dette forholdet gradvis medføre at likviditeten blir normalt sett lavere. Kommunen har i 2011 ikke valgt å plassere midler i sertifikater eller obligasjoner. Årsaken til det er den forholdsvis uforutsigbare utviklingen på finansområdet og den nevnte reduksjonen i likviditetsvolum mot slutten av året. I 2011 er hele den kommunale likviditetsbeholdning plassert på rentebærende innskuddskonti, i all vesentlighet hos kommunens hovedbank-forbindelse og i all hovedsak til flytende rente pluss en avtalt margin.

Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette.

Sammensetning av låneporteføljen.

Samlet lånevolum for Levanger kommune var pr. 31. desember 1.116 millioner kroner .
Långivere er:

Långiver	31.des.11
Kommunalbanken	986
KLP / Kommunekreditt	0
Verdipapirmarkedet	100
Husbanken	30
(tall i mill.)	1 116

Kommunen har etablert rentesikring for deler av den flytende lånemassen for første del av økonomiplanperioden ved å kjøpe FRA-kontrakter. Det totale omfanget av denne sikringen fremgår av tabellen:

tidspunkt	andel av flytende lån som er sikret med FRA
mar.12	0,68
jun.12	0,60
sep.12	0,60
des.12	0,52
mar.13	0,52
jun.13	0,53
sep.13	0,53
des.13	0,00
mar.14	0,00
jun.14	0,00
sep.14	0,00
des.14	0,00
mar.15	0,00
jun.15	0,00
sep.15	0,00
des.15	0,00
mar.16	0,00
jun.16	0,00
sep.16	0,00
des.16	0,00

Sikringsandelen viser at kommunen er mindre følsom for eventuelle renteendringer som måtte oppstå på kort sikt (2012/13) ved at noe (52-68%) av den flytende lånemassen er sikret med kjøp av FRA's. Sikringsandelen faller ut over i økonomiplanperioden og fra desember 2013 er sikringsandelen null. Herfra og ut vil kommunens renteutgifter være mer utsatt for eventuelle renteendringer.

Løpetid på lånene.

Kommunens lån har lang løpetid og dette samsvarer godt med levetiden på den infrastruktur det er investert i. Lånemassen kommer til forfall slik:

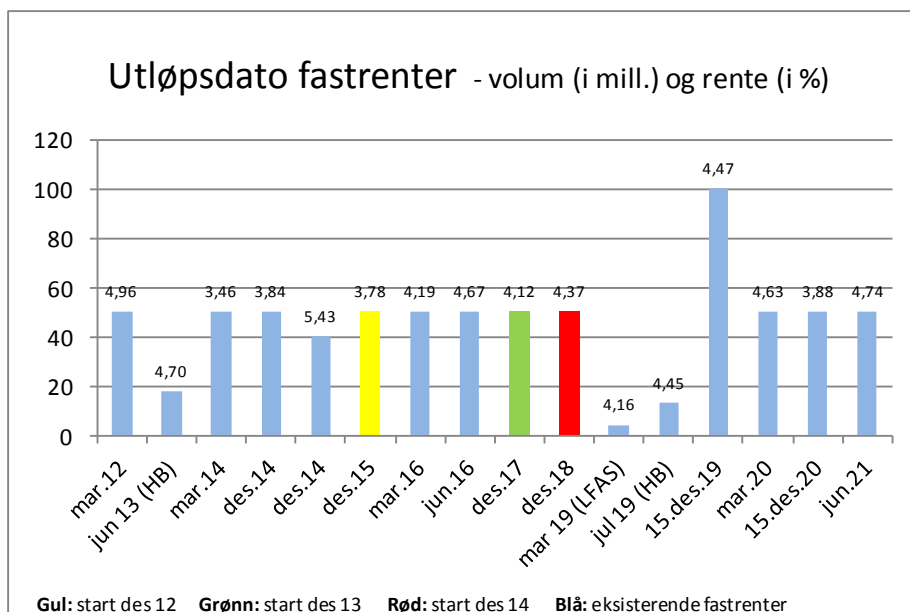
Långiver	saldo 31.12.2011	utløps- dato
Obligasjonslån ff 3/2013	100 000 000	mars 2013
Kommunalbanken	150 000 000	mars 2031
Kommunalbanken	161 000 000	desember 2025
Kommunalbanken	146 326 008	desember 2025
Kommunalbanken	79 615 000	juni 2027
Kommunalbanken	114 091 350	desember 2028
Kommunalbanken (Fritidsparken)	4 900 000	mars 2026
Kommunalbanken	52 700 000	mars 2026
Kommunalbanken	277 079 960	mars 2030
Husbanken	4 675 710	juli 2029
Husbanken	2 681 280	januar 2022
Husbanken	133 200	desember 2024
Husbanken	4 844 832	august 2030
Husbanken	5 000 000	april 2027
Husbanken	3 000 000	juli 2033
Husbanken	5 000 000	desember 2032
Husbanken	4 923 317	juni 2031

Slik det fremgår ovenfor skal det ikke refinansieres lånevolum i 2012. Kommunens vurdering er at refinansieringsrisikoen i låneporteføljen er lav.

Oppbygging av låneporteføljen.

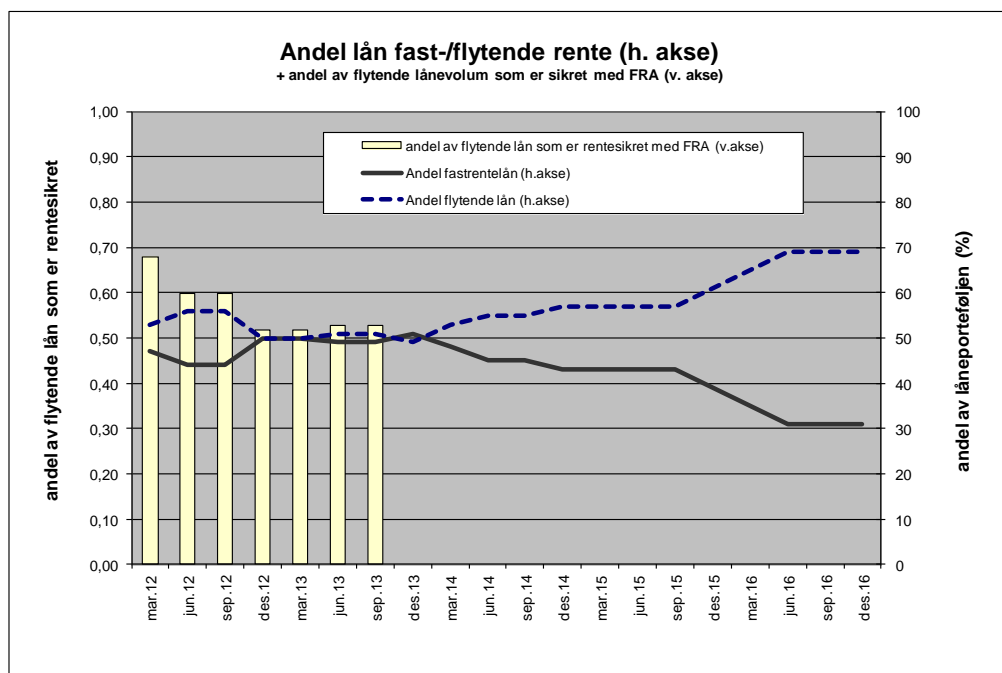
Levanger kommune sin låneportefølje er bygd opp av lån med flytende rente basert på 3M nibor. Nibor-renten, som ble fastsatt til 2,93% ved renteregulering den 21. desember, tillegges eller fratrekkes en margin etter avtale med långiver. Ved årsskiftet er marginen på lånene i Kommunalbanken, for de fleste av lånene, på pluss 0,10 prosentpoeng og dette er uendret sammenlignet med forrige tertialsifte. Laveste margin på et enkeltlån er minus 0,25 prosentpoeng. Høyeste margin på et enkeltlån er på pluss 0,34 prosentpoeng.

Når det gjelder fastrenter er dette etablert som rentebytteavtaler (renteswapper). Disse er slik at kommunen mottar flytende rente lik 3M nibor fra motparten (banken) og betaler den faste, avtalte renten tilbake (til banken). Dette har gitt kommunen lavere fastrentekostnad også i 2011, sammenlignet med ordinære fastrentelån. Renteswappene har et omfang som gjør at forholdet mellom lån med fast- og flytende rente er 51/49 ved utløpet av året. Fastrentene har ulike lengde og forfaller slik:

Gjennomsnittlig durasjon (varighet) i låneporteføljen er 2,45 år. Kommunens kjøp av FRA-sikring og fastrenteandel er fremskrevet for økonomiplanperioden i grafen under:

Verdi på låneporteføljen og rentesikringer.

Samlet overkurs på renteposisjonene i låneporteføljen er 37 millioner kroner, eller 3,34% ved årsskiftet. Porteføljens rentefølsomhet (sier hva kursendringen blir ved renteendringer) er 2,38%.

Markedet for lån med kommunal risiko.

Prisen (marginen) på lån med kommunal risiko har vært forholdsvis stabil i hele 2011, men det kan synes som om risikoen for økt margin har blitt større mot slutten av året på grunn av generell markedsuro og "Eksportfinanssaken". Uansett er det fortsatt god tilgang til kreditt for låntagere med kommunal risiko.

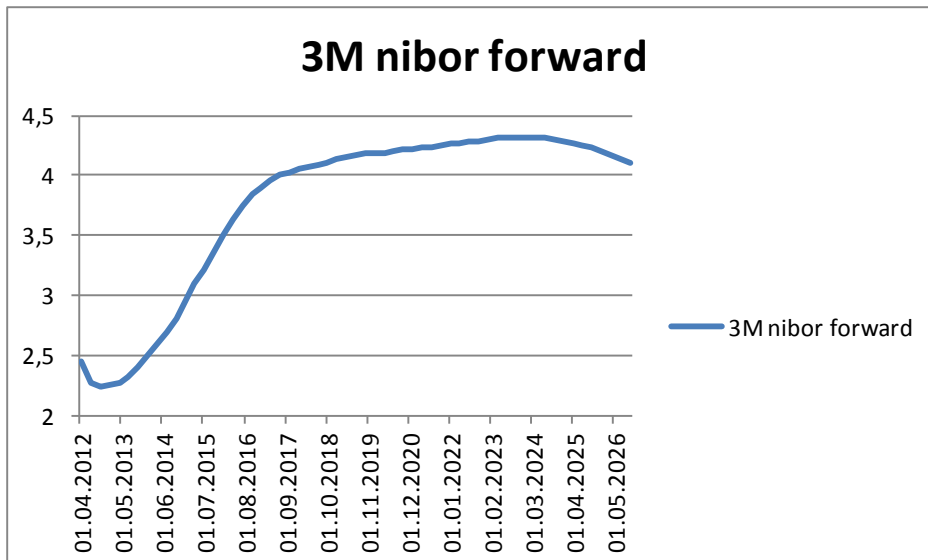
Avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet.

Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette i 2011.

Markedsrenter og egne betingelser.

Gjennomsnittrenten i kommunens låneportefølje er 3,79% ved utløpet av året. Siste halvdel av 2011 har vært urolig i de internasjonale finansmarkedene. Det er særlig gjeldssituasjonen i Europa som har vært førende. Usikkerheten har medført at den økonomiske veksten i flere land har kommet over på negativ side og resesjonsfare truer. På grunn av dette har de lange rentene falt til rekordlave nivåer.

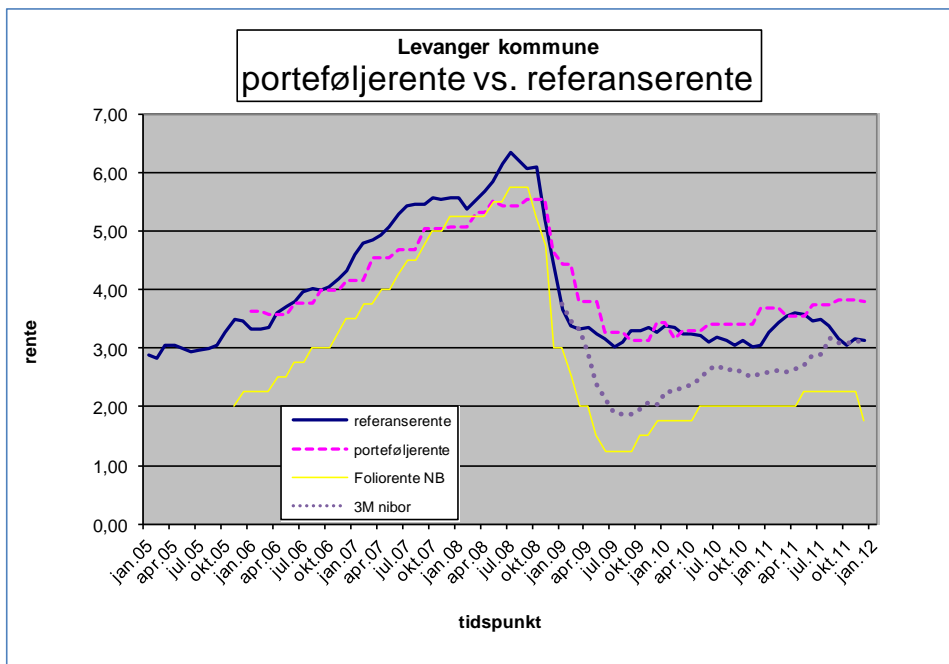
Markedet priser inn at den korte renten i Norge skal falle ytterligere og holde seg lav ganske lenge. Forwardkurven (under) illustrerer dette forholdet. Forwardrenten legges til grunn når kommunens fremtidige renteutgifter på lån med flytende rente skal beregnes:

Forwardkurven viser markedets prising av 3M niborrente på ulike fremtidige tidspunkter.

Sammenligning av renteutgifter (benchmarking).

Levanger kommune benchmarker sin lånerente ved å sammenligne porteføljerenten med en referanserente som er relevant for kommunal risiko. Referanserenten består av 3M nibor (uten margintillegg) og 4-års fastrente (kommunal risiko) med en durasjon på 2,5 år. Norges Bank sin styringsrente (foliorenten) og 3M niborrente fremgår også av grafen:

Referanserenten i 2. halvår 2011 (se grafen) faller som følge av at det kommer stadig lavere verdier inn fra "fastrenteelementet" (som følge av fallende nivå på fastrenter), mens porteføljerenten beholder sin historiske inngangsverdi på fastrente. I tillegg hadde ikke niborrenten falt særlig da kommunens flytende lån fikk ny rente for 3 måneder den 21. desember. Det oppstår på denne bakgrunn et gap mellom porteføljerenten og referanserenten i 2. halvår 2011.

Vurdering og håndtering av finansiell risiko.

Levanger kommune vurderer fortløpende sin finansielle risiko i låneporteføljen. Kredittrisikoen (motpartsrisiko) er ved årsskiftet vurdert som god, ved at Nordea, Sparebanken Midt-Norge, DnB og Fokus Bank er motparter i renteswapper og FRA-kontrakter. Renterisikoen (med en durasjon på 2,45 år og en fastrenteandel på 51%) er vurdert som akseptabel og ønsket. Likviditetsrisikoen i kommunens renteeksponering anses som god ved at det kontinuerlig har vært stilt priser fra våre motparter i renteswapper og FRA's - også i de mest krisepregede tidspunkter i høst. Kommunen har ingen valutaeksponering. Usystematisk risiko i renteeksponering anses som meget lav, mens den systematiske risikoen anses som ønsket - her verdsettes kommunens renteeksponering (renteswapper og FRA's) ut fra gjeldende rentesetting i markedet.

Stresstest.

Kommunen kjører stresstest på sin låneportefølje ved å simulere en parallell renteoppgang på 2 prosentpoeng over hele rentekurven. Det understrekes at dette er en kraftig rentebevegelse, særlig på lange renter. En renteoppgang vil medføre **økte rentekostnader** og **positiv kursendring** på fastrenteposisjonene (fastrentene vil fremstå som lave etter en renteoppgang):

Stresstest låneportefølje - Levanger kommune

Simulert renteøkning på 2 prosentpoeng parallellt over hele rentekurven

Kursendring ved renteendring:

	Balanse %	Balanse MNOK	Renteendring	Følsomhet	Beregnet verdiendring
Gjeld med flytende rente	49 %	547	0,01 %	0,19	0,01
Gjeld med fast rente	51 %	569	0,01 %	4,46	0,25
Finanspassiva	100 %	1116			0,26

Verdiendring ved parallell endring i rentekurven på 0,01 prosentpoeng:

ca. 0,26 millioner kroner.

Renteøkning (parallell over hele rentekurven):	2,00 %
Porteføljevolument (mill. kroner)	1 116
Kursendring (positiv verdiøkning) låneportefølje (mindre enn):	52,83 (mill. kroner)

Endring renteutgifter:

	2012	2013	2014	2015	2016
"stressprognose" renteutgifter	44 924 828	50 988 183	58 720 937	61 033 728	65 695 956
Differanse ift. ordinær prognose	3 263 951	7 652 909	13 175 379	13 804 646	16 221 723

Oversikten viser at renteposisjonene vil ha en positiv verdi-/kursendring på (mindre enn) 52 millioner kroner dersom hele rentekurven stiger med 2 prosentpoeng.

Samtidig vil renteutgiftene øke. For 2012 vil ikke en øyeblikkelig renteøkning få så stort utslag da lån med flytende rente til en viss grad er sikret med FRA's. Lenger ut i økonomiplanperioden (fra 2014) vil virkningen av den simulerte renteoppgangen bli større. Dette skyldes at kommunen her har lavere (fallende til null fra desember 2013) sikringsandel på den flytende delen av låneporteføljen og at fastrenteandelen faller mot slutten av perioden.

Forvaltning av overskuddslikviditet

Etter en anbudsrunde ble det skifte av hovedbankforbindelse fra Sparebanken Midt-Norge til Fokus Bank, med virkning fra 1.3.2012. Fokus hadde totalt sett det beste tilbudet, og det var hard og jevn konkurranse om oppdraget. De to viktigste elementene i anbudet var innskuddsrente og tilbudet på kommunens totale transaksjonskostnader. Den avtalte innskuddsrente er avtalt med basis i Nibor 3-måneders rente pluss en fast margin på vel ett prosentpoeng.

Finansreglementer hjemler plasseringer i obligasjons- og sertifikatmarkedet, men med den uro og usikkerhet, samt små tilleggsmarginer, har kommunen ikke valgt å plassere ledige driftsmidler i disse markeder.

P.t. er hele den kommunale likviditetsbeholdning plassert på rentebærende innskuddskonti, i all vesentlighet hos kommunens hovedbankforbindelse og i all hovedsak til flytende rente pluss en avtalt margin. En relativt liten del av den ledige likviditeten er plassert til fast rente fram til august 2012. Kommunen har ikke midler som er klassifisert som langsiktige finansielle aktiva.

Ingen bestemmelser i finansreglementer er overtrådt og det har ikke funnet sted avvik fra dette.

Nøkkeltallsrapport låneporteføljen

Levanger kommune

jfr. "Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning" - trådte i kraft 1. juli 2010.

Rapport "Nå" :	IMM desember 2011
Rapport "Forrige" :	IMM september 2011

Sammensetning av passiva:	Nå	Forrige		Krav/limit
Andel lån med fast rente:	51 %	50 %	Miksimum	80 %
Andel lån med flytende rente:	49 %	50 %	Maksimum	80 %
herav rentesikret for 2012	60 %	25 %		
herav rentesikret for 2013	46 %	0 %		
Gjennomsnittlig durasjon (år)	2,45	2,45	Min.-/makskrav:	0-4 år
Rentefølsomhet (%)	2,38	2,37		
Utløpsår lengste rentebinding	2021	2021	Maksgrense	
Andel største enkeltlån i porteføljen:	24 %	24 %	Maksimalgrense:	35 %
Gjennomsnittlig porteføljerente:	3,79 %	3,81 %		
Anslag renteutgift 2012 (mill. kroner)	41,42	43,05	Budsj. renteutg.	
Innløsningsverdi passiva (i prosent). Negativ verdi kommer i tillegg til pari kurs, mens positiv verdi kommer til fradrag til pari kurs.	-3,35 %	-2,37		
Innløsningsverdi passiva (i mill kroner). Negativ verdi kommer i tillegg til pålydende gjeld, mens positiv verdi kommer til fradrag til pålydende gjeld	-37	-27		
Lån som skal refinansieres innen 1 år (andel)	0	0	Maksgrense	40 %

Kommentar til "vesentlige markedsendringer":

Ingen vesentlige endringer i markedet for kommunal kreditt, men tendensen er noe økende marginer på lån. Økte egenkapitalkrav for finansinstitusjoner kan medføre dyrere kreditt (høyere marginer) i 2012.

3.5 Driftsresultat for kommunedelplanområdene

Kommunestyret vedtok netto utgiftsrammer for den enkelte resultatenhets ved behandlingen av budsjettet for 2011. ISK-enhetene gjennomgås i egen årsberetning.

Enhetslederne har brukt regnskapstall inkl. finansinntekter/finansutgifter og bruk av/avsetning til fond i sine rapporter. Dette avviker fra regnskapsskjema 1 B som viser regnskap ekskl. finansinntekter/finansutgifter og bruk av/avsetning til fond. Regnskapsskjema 1 B inngår i Kostrapporter og i rapporter til fylkesmannen. For å unngå forvirring viser oversikten under alle tall. Avvik vises i forhold til regnskapstall inkl. finanstransaksjoner og fond.

Ansvarsområde	Nto. dr.utg. regnsk. 2011	Fond, finansinnt/utg, rammeoverf. (skjema 1A)	Regnsk. skjema 1B	Nto. dr.utg. regnsk. 2010	Fond, finansinnt/utg rammeoverf. (skjema 1A)	Regnsk. skjema 1B
POLITISKE ORGANER	6 198 897	-500 000	6 698 897	5 675 460	480 000	5 195 460
RÅDMANNEN M/ STAB	6 028 948	124 993	5 903 955	6 368 431	311	6 368 120
FELLESOMRÅDER	16 522 462	-1 324 149	17 846 611	8 749 698	1 221	8 748 477
NÆRINGSARBEIDE	2 806 790	58 003	2 748 787	2 643 489	-55 412	2 698 902
NAV KOMMUNE	17 934 797	-256 000	18 190 797	12 920 093	-655 000	13 575 093
KIRKER M.V.	7 322 172	0	7 322 172	7 356 821		7 356 821
KOMMUNESKOGEN	-197 664	-34 161	-163 503	-287 308	-49 108	-238 199
OPPVEKST FELLES	134 604 823	366 741	134 238 082	5 345 340	-93 371 648	98 716 988
INNVANDRERTJENESTEN	-2 985 895	-24 774 115	21 788 220	942 307	-20 794 887	21 737 193
MULE / OKKENHAUG OV.	14 549 113	-53 000	14 602 113	15 613 297	-9 140	15 622 437
HALSAN / MOMARKA OV.	15 282 063	11 330	15 270 733	16 107 617	0	16 107 617
NESHEIM SKOLE	22 989 945	4 000	22 985 945	21 323 695	50 000	21 273 695
SKOGEN B/U-SKOLE	41 651 494	-96 746	41 748 240	38 548 632	0	38 548 632
EKNE/TUV OPPVEKST	13 140 351	0	13 140 351	15 031 157	0	15 031 157
ÅSEN OPPVEKST	18 588 520	-136 517	18 725 037	18 986 795	136 576	18 850 219
YTTERØY OPPVEKST	7 443 204	-121 115	7 564 319	7 745 322	50 000	7 695 322
FROL OPPVEKST	50 708 683	-76 228	50 784 911	50 133 187	15 228	50 117 959
NESSET U-SKOLE	15 182 727	-6 055	15 188 782	13 995 286	0	13 995 286
BARN OG FAMILIE	60 208 519	-816 215	61 024 734	53 567 937	508 866	53 059 071
HELSE/REHABILITERING	28 351 143	-474 058	28 825 201	27 016 047	-265 439	27 281 486
STAUPSHAUGEN VERKS.	9 220 221	-69 756	9 289 977	8 542 658	-10 000	8 552 658
DISTRIKT NESSET/FROL	84 099 056	-1 207 847	85 306 903	79 413 247	-430 346	79 843 593
DISTR. SENTR./YTTERØY	51 867 329	-129 070	51 996 399	49 451 822	79 236	49 372 586
DISTRIKT SØR	70 424 700	-601 770	71 026 470	66 848 210	-261 735	67 109 945
KULTUR	22 148 703	-384 246	22 532 949	17 933 914	222 512	17 711 402
DRIFT-ANLEGG	-567 705	0	-567 705	-579 289	0	-579 289
BYGG OG EIENDOM	9 008 362	-903 303	9 911 665	8 955 047	2 329	8 952 719
KOMMUNALTEKNIKK	7 362 542	5 114 635	2 247 907	6 611 921	652 688	5 959 234
BRANN OG FEIERVESEN	0	0	0	0	-158 179	158 179
STØRRE DRIFTSPROSJ.	4 119 058	159	4 118 899	1 833 532	-2 725 552	4 559 084
KOMMUNENS ANDEI ISK	43 697 928	31 419	43 666 509	41 106 883	-1 323 475	42 430 357
SKATTER/RAMMETILSK.	-834 325 276	-819 293 381	-15 031 895	-658 734 333	-636 932 276	-21 802 057
FINANSTRANSAKSJONER	56 614 003	80 785 576	-24 171 573	50 833 082	69 338 796	-18 505 715
TOTALT	0	-764 760 889	764 760 889	0	-685 504 432	685 504 432

3.5.1 Oppvekst

Oppvekstområdet ble i 2011 styrt av følgende kommunale plandokumenter: Kommunedelplan oppvekst, lokal rammeplan for barnehagene, skolebruksplan, IKT-plan for barnehagene og styringskort for avdelingene i Barn- og familieenheten.

Grp. Ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk 31.12.11	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
138 OPPVEKST FELLES	134 604 823	134 152 889	100	-451 934	108 676 274	5 345 340
210 MULE / OKKENHAUG OPPVEKST	14 549 113	14 714 192	99	165 079	17 356 400	15 613 295
230 HALSAN / MOMARKA OPPVEKST	15 282 063	15 295 090	100	13 027	21 361 900	16 107 615
235 NESHEIM OPPVEKST	22 989 945	22 712 490	101	-277 455	26 433 429	21 323 697
240 SKOGN B/U-SKOLE	41 651 494	41 291 667	101	-359 827	39 837 300	38 548 633
250 EKNE/TUV OPPVEKST	13 140 351	13 272 053	99	131 702	17 703 681	15 031 155
260 ÅSEN OPPVEKST	18 588 520	18 477 542	101	-110 978	19 821 900	18 986 794
270 YTTERØY OPPVEKST	7 443 204	7 586 703	98	143 499	8 282 676	7 745 324
280 FROL OPPVEKST	50 708 683	49 993 992	101	-714 691	52 679 700	50 133 189
290 NESSET UNGDOMSSKOLE	15 182 727	15 829 658	96	646 931	15 015 600	13 995 286
310 BARN OG FAMILIE	60 208 519	60 399 483	100	190 964	56 223 107	53 567 935
SUM	394 349 442	393 725 759	100	-623 683	383 391 967	256 398 263

Økonomisk resultat, generelt

Totalt hadde Oppvekst et mindreforbruk på 623.683 kr i 2011 ift budsjett. Oppvekst felles hadde et overforbruk innen barnehage i 2011. Dette ble ikke fullt ut veid opp av mindre forbruk for undervisning av fosterhjemsplasserte barn og lavere utgifter til spesialundervisning i private skoler.

Nesheim hadde et overforbruk fordi barnehagen på Staup hadde midlertidig tilhold i tre lokaler i påvente av ferdigstilling av nåværende lokale. Skogn bu hadde et overforbruk på grunn av enkeltvedtak. Åsen os fikk et lavere barnetall i barnehagen og fikk ikke justert kostnadene raskt nok. Frol os hadde et overforbruk på grunn av enkeltvedtak og mindre inntekter enn budsjettet. Aktiviteten for disse enhetene søkes justert i 2012.

Barn- og familieenheten gikk i balanse etter å ha fått tilført 2 mill kr etter 2. tertial i 2011. Enheten har et innsparingskrav på 2,2 mill kr i 2012 som det arbeides aktivt med. De øvrige oppvekstenhetene gikk i balanse eller med overskudd i forhold til budsjettet ramme.

Barnehageøkonomi, spesielt

Totalregnskapet for alle barnehagene viser en regnskapsmessig nettokostnad på 129 mill. kr. mot budsjettet 126,8 mill. kr. (101,8%). Året 2011 var det første året etter at kommunen fikk innlemmet det statlige barnehagetilskuddet i sitt rammetilskudd, samt iverksetting etter ny "Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager".

Formannskapet vedtok en forskrift om likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager i mars i 2011. Tilskuddssatser og økonomisk reserve ble redegjort for i saken. Drifta i de kommunale barnehagene ble fulgt nøye gjennom året. Det viste seg at det ikke var mulig å klare drifta innenfor budsjett. Budsjettet for 2011 la opp til en meget nøktern drift. Beregningen iht forskriften for alle kommunale barnehager samlet, viser et merforbruk på knapt 0,4 mill. kr. Dette merforbruket utløser et tillegg til de private barnehagene på knappe 1,1 mill. kr som en følge av barnetallsfordelingen mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager. Dette tillegget er kostnadsført i 2011-regnskapet og avsatt til utbetaling i 2012. Rammen for 2012 vil være vanskelig

å holde med vedtatte rammer i årets forskrift. Det forventes at OU-prosessen kan vise til effektiviseringstiltak for barnehagene som gjør det mulig å holde rammen.

Barnehage og førskoleteam

Det er 38 barnehager i Levanger kommune hvorav 9 er kommunalt eid. 75 % av barna går i privatbarnehage. Siden barnehageåret 2009/10 har kommunen hatt full barnehagedekning, dvs alle som hadde søkt innen fristen av hovedopptaket kunne få en barnehageplass. Levanger kommune er den kommunen i Nord-Trøndelag med flest minoritetsspråklige barn i barnehagealder. Nesten alle disse har et barnehagetilbud, og tilbys ulike språkstimulerende tiltak for å lære i norsk innenfor de rammer som er tilgjengelig.

28 barn hadde spesialpedagogisk hjelp i barnehage høsten 2011. Det ble ansatt 2 nye årsverk spesialpedagog i barnehagene som følge av økning i antall barn. Ressursene ble overført fra budsjettammen for barnehager til førskoleteam i barn- og familieenheten fra høsten 2011. 20 barnehager (54 barn) fikk tildelt tilskudd til barn med nedsatt funksjonsevne i 2011. Budsjettert tilskudd var på kr. 3 750 000, men grunnet uforutsett økning i antall barn med spesialpedagogisk hjelp fra høsten -11, ble det delt ut mer enn budsjettert på denne posten. Dette vil få følger i form av redusert tilskudd for første del av barnehageåret 2012/13, men antall barn med spesialpedagogisk hjelp etter prognoser også reduseres da. Mange barnehager signaliserer at de innenfor gitte rammer ikke klarer å imøtekomme barnas behov på en tilfredsstillende måte.

Skolefritidsordning (SFO)

Det er 10 SFO'er i kommunen hvorav 8 er kommunalt drevet. 382 barn har SFO-tilbud i Levanger i 2011/12 hvorav 271 har hel plass. SFO skal i utgangspunktet drives etter "selvkostprinsippet" jfr. kommunestyrevedtak i sak 67/02. Enhetslederne fikk i samme sak fullmakt til å sette lavere sats enn maksimalsats. Å drive etter dette prinsippet har vist seg vanskelig og derfor har flere enheter sett behov for å benytte kommunale midler til SFO blant annet for å ivareta barn med særskilte behov. Enhetene må finansiere dette av egen ramme. Det blir en gjennomgang av SFO-finansieringen i 2012.

Grunnskole og PPT

Det er 13 grunnskoler for barn i Levanger, hvorav 2 er privatskoler. Elevtallet i kommunale grunnskoler økte med 12 elever fra 2010/11 til 2011/12 og er nå 2322. Elevtallet i private grunnskoler ble redusert med 4 og er nå 160. Skolene jobber godt med læringsmiljø- og lesesatsing i tråd med Kommunedelplan oppvekst. Denne satsingen vil vare i minst 2 år til.

Økt andel elever med spesialundervisning ble finansiert innenfor skolenes økonomiske ramme. Dette ble håndtert ved å tildele mindre ressurser til delingstimer. Reduserte muligheter for tilpasset opplæring tvinger fram flere enkeltvedtak noe som kommer til uttrykk i økt etterspørsel etter bistand fra PPT.

PPT fikk i 2011 en 100 % stilling ved intern omprioritering ved enheten samt tilførte midler. PPT fikk henvist 201 nye saker i 2011, og hadde 592 saker i løpet av året. De fleste henvises for lese-/skrive/uttalevansker, lærevansker, konsentrasjons- og atferdsvansker. Ventetiden er inntil 9 mnd. Pr 31.12. sto 71 barn på venteliste. Fylkesmannen hadde forvaltningstilsyn mht ventelistene i 2011, og Levanger kommune pålegges å lukke avviket, dvs å ikke operere med ventelister, men å behandle saker "innen rimelig tid", definert til innen 3 mnd. Ut over påbegynte effektiviseringstiltak er det meldt behov for inntil 2 stillinger for at en kan behandle antall henviste saker "innen rimelig tid". Det er ikke signaler om at PPT får tilført midler og oppvekstenhetene jobber med å finne andre løsninger, jfr. Orienteringssak i driftskomiteen.

Det blir laget en tilstandsrapport for grunnskolen i Levanger for 2011 som beskriver utviklingen i en del kvalitetsdata. Tallene gjentas ikke her da de presenteres som egen sak.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har hatt ca. 13.000 registrerte konsultasjoner i 2011. Tjenesten fikk tilført 400.000 kr til økt stillingsressurs i tråd med kommunedelplan oppvekst i budsjettet for 2011. Denne ressursen blir kuttet i 2012 som del av innsparingskravet som er lagt på barne- og familieenheten.

Det er stor etterspørsel etter alle tjenestene. Helsestasjon for ungdom har hatt utvidet åpningstid fra en til to ettermiddager i uken.

Tidligere utskriving av nyfødte fra sykehuset og krav om hjemmebesøk innen 2 uker til nyfødte har vært vanskelig å oppfylle. Nye retningslinjer for veiing og måling og behandling av overvekt er oppgaver som tjenesten ikke er dimensjonert for. Helsesøster har "åpen dør" i skolehelsetjenesten, og opplever stor pågang. Mange barn og unge sliter med psykiske vansker, og det er stort behov blant barn og ungdom for "å bli sett" og få hjelp med alvorlige og mindre alvorlige problemer.

Psykososialt kriseteam har hatt et meget travelt år med mange alvorlige saker (16). De fleste sakene (13) dreier seg om oppfølging etter 22.juli.

Barnevern

Barnevernet ble etter søknad tildelt statlige midler tilsvarende en saksbehandlerstilling i 2011, og det søkes om ytterligere en stilling i 2012.

Det er ikke økning i barnevernets tiltaksaktivitet i 2011. Totalt er det 256 barn med tiltak, 87 med tiltak utenfor hjemmet. Undersøkellesfristen ble overskredet i 25 % av bekymringsmeldingene i 4. kvartal 2011, og årsaken er et stort arbeidspress i forhold til kapasitet på saksbehandlersiden.

Kompetanseutvikling

Styrere og ped.leder i barnehagene har deltatt i ulike kurs i 2011. Følgende har vært tema: Språkstimulering med de minste barna, tidlig innsats, folkehelse, tidsstyring og antall rom og form, barnevern. I tråd med plan for IKT-kompetanse i barnehagene i Levanger og Verdal, ble det startet en kursrekke på HiNT for barnehageansatte.

Det ble i skoleårene 2011 gjennomført kurs for pedagogisk personale i skolen med følgende tema: Karriereveiledning, læringsmiljø, kursrekke i lesing og i regning. Fem ledere tok skolelederutdanning.

Handlingsplan for et godt læringsmiljø og mot mobbing i Levangerskolen som er et felles grunnlag for skolenes arbeid. Barnehagene har egne planer. Frol os, Åsen os, Skogn bu, Nettet u, Ytterøy os, Dagali, Bruse, Abra Cadabra og Heirsauet barnehager har hatt satsing innen læringsmiljø/sosial kompetanse i 2011. Alle ungdomsskoler jobber med MOT. Frol os har ikke iverksatt full pakke i 2011. Det arbeides med å få dette på plass i 2012.

I Barn og familie har noen fått opplæring i PMTO-rådgivning (parent management training/ rådgivning av familier med spesielle vansker, koordinatoropplæring (IP) MarteMeo- rådgivning, KID (depresjonsmestring), DUÅ (de utrolige årene), matematikdidaktikk, hørselsproblematikk. Barnevernet har deltatt i Fylkesmannens kompetanseløft for styrke utredningskompetansen/ tiltaksvalg i barnevernet.

Brukermedvirkning

Det har vært ett dialogmøte mellom driftskomiteen og FAUene. Kommunalt foreldreutvalg har holdt flere møter i 2011 og skoleadministrasjonen har deltatt på møtene. Foreldreskole ble startet for foreldre med barn på 1. trinn. Tiltaket evalueres våren 2012. Alle enheter har brukerdialg gjennom samarbeidsutvalg.

Investeringer i barnehage og skole

Det er investert i digitale verktøy i kommunale barnehager og skoler i tråd med politisk vedtatt investeringsplan. Noe gjenstår til våren 2012. Ny plan for digital kompetanse ble vedtatt i mars 2012. Den viser vei framover for kommunens satsing på digitale skoler.

Skolebruksplanen er fulgt i 2011 ved at Nettet ungdomsskole og avdelingen Toa ved Frol os er renovert/utbygd. Ekne barnehage er utbygd slik at de er samlet i ett bygg. Det ble ikke iverksatt planlegging av renovering av Mule og Ytterøy. Dette skyldes redusert planleggingskapasitet ved Bygg- og eiendom. Det lages skisseprosjekt i 2012 for disse oppvekstsentrene, samt for Nesheim og Ekne. Det er brukt uteområdemidler i Okkenhaug skole, Ytterøy skole, Momarka barnehage, Nesheim skole, Nettet u-skole og Skogn bu.

3.5.2 Helse, velferd, pleie og omsorg ("felles helse")

Området felles helse består av enhetene NAV Levanger, enheten Helse og rehabilitering, enheten Staupshaugen verksted, og pleie- og omsorgsenhetene Distrikt Nettet / Frol, Distrikt Sentrum/ Ytterøy, og Distrikt Sør.

Felles helse styres etter vedtatte kommunale plandokumenter som Pleie- og omsorgsplanen 2008 - 2025, Boligsosial handlingsplan (vedtatt 2011), Rus-politisk handlingsplan, Handlingsplan innen psykisk helse 2009 – 2012, Smittevernplanen og Helseberedskapsplanen. Utarbeidelsen av fagplan for rehabilitering/habilitering er påbegynt og det forventes en samordning av ressurser med Verdal kommune. Palliative omsorgstjenester er bygget ut som en nødvendig styrking av kommunale tjenester i forb. med behovet for mer spesialisert pleie og omsorg.

Grp. Ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk 31.12.11	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
133 NAV KOMMUNE	17 934 797	19 377 315	93	1 442 518	19 222 000	12 920 092
315 HELSE/REHABILITERING	28 351 143	28 049 589	101	-301 554	28 035 000	27 016 047
370 STAUPSHAUGEN VERKSTED	9 220 221	9 056 067	102	-164 154	8 781 472	8 542 657
380 DISTRIKT NESSET/FROL	84 099 056	81 993 951	103	-2 105 105	80 262 405	79 413 261
385 DISTRIKT SENTRUM/YTTERØY	51 867 329	52 188 129	99	320 800	51 091 100	49 451 823
390 DISTRIKT SØR	70 424 700	69 700 979	101	-723 721	67 878 517	66 848 218
SUM	261 897 246	260 366 030	101	-1 531 216	255 270 494	244 192 098

Regnskapet for 2011 viser at enhetene som er samlet i "Felles helse"-området hadde et resultat i forhold til budsjett på 101 %, og et samlet merforbruk på 1,5 mill kr. Av de enkelte enheter hadde NAV og Sentrum/Ytterøy et underforbruk på nesten samlet ca. 1,75 mill. mens de øvrige enhetene endte opp med overforbruk i f.h.t. budsjett. En del utfordringer går igjen hos flere enheter.

Økninger i korttidsfraværet og behovet for vikarer presser budsjetter og det har ikke vært mulig å unngå innleie for egenmeldt sykefravær på bakgrunn lav grunnbemanning i f.h.t. behovet for helsehjelp i avdelingene.

Den største enkeltposten ligger nok allikevel på regnskapsførte avsetninger og utgifter til bilhold. Ordningen med avsetninger til variable og faste vedlikeholdsutgifter har gjort at enhetene blir belastet med langt større beløp enn tidligere. Det kommer også inn at enhetene ble påført doble utgifter i overgangen mellom gammel- og ny bilordning.

Det er også et avvik i forhold til budsjetterte overføringer fra staten på ressurskrevende tjenester, noe som tilskrives endringer i behovet for ressurskrevende tjenester i f.h.t. budsjett. Disse tjenestene løses oftest gjennom å tilby tjenester knyttet til omsorgsbaser. Bortfall av en

tjenestemottaker vil derfor bety relativt lavere inntekter (refusjon) i f.h.t. utgifter som ikke kan tas ned på samme måte fordi det er andre tjenestemottakere i bofelleskapet eller basen.

NAV har også bidratt inn mot det kommunale tjenesteapparatet og bidrar i år igjen positivt til resultatet gjennom å satse på sysselsetting og aktivisering gjennom bl.a. kvalifiseringsprogrammet. Dette bidrar i sterk grad til å redusere bruken av økonomisk sosialhjelp.

Avlastingen og dagtilbudene har vært presset i 2011, og det arbeides nå med en mulighet for å utvide det fysiske tilbudet med en tilrettelagt bolig for unge utviklingshemmede.

I 2011 ble det også avvirket BPA-ordninger som ikke fungerte etter intensjonen. En gjennomgang av ordningen avslørte bl.a. brudd på avtaler og regelverk. Enheten har i forbindelse med denne omgjøringen fra BPA til praktisk bistand lønnet ut og avvirket arbeidsforhold som i sum har gitt relativt store enkeltutbetalinger for ureglementert men allikevel godtgjort arbeidstid. Det er derfor foretatt organisatoriske endringer i distrikt sør for bedre å kunne følge opp denne typen tjenester.

Ellers er det også avvik som skyldes økte kostnader for legetjeneste, vedtatt hjemmelsøkning på fysioterapi (50%) og avtalefestet turnuslegefunksjon. I sum er disse regnskapstallene bekymringsfulle fordi de kan si noe om et misforhold mellom tilbud og etterspørsel. Overskridelsene på Felles helseområdet blir søkt tatt inn i 2012.

Det har vært et mål i 2011 å få på plass ressurser for å kunne styrke den palliative (lindrende) omsorgen. Gjennom fellesprosjekter med Verdal og tilskudd fra staten er dette nå en realitet, og vil gi en verdifullt og nødvendig tilbud til alvorlig syke og døende mennesker i kommunene. Dette tilbudet vil bli komplettert med et interkommunalt dagsenter (ISK) for 5 pasienter i 2012.

I arbeidet med å utforme rasjonelle løsninger for ressurskrevende tjenester er det viktig å ha en viss forutsigbarhet, noe som er svært vanskelig da antallet nye ressurskrevende tjenester ikke er mulig å planlegge, samt at kostnadene på den enkelte tjeneste varierer svært mye. Tilskuddsordningen som skal kompensere for lønnsutgiftene (80 % ut over 900.000) står i f.h.t. diagnoser og alder. (Bortfall ved fylte 67 år.) I 2011 har en tjenestemottaker falt ut av tilskuddsordningen på grunn av alder. Det er satt av midler til en økning i tjenesteproduksjonen for ressurskrevende tjenester, men dette er ikke alltid tilstrekkelig for å dekke de reelle utgiftene. Tjenestene blir imidlertid etablert, på bakgrunn av en vurdering av behovet til den enkelte bruker.

I arbeidet med å fase inn det ruspolitiske arbeidet er det satt av midler på økonomiplanen. Denne avsetningen er en forutsetning, som kommunal egenandel, for å motta statstilskudd. En ordning som for øvrig blir avvirket i 2013. I 2011 har denne avsetningen samt statstilskudd lagt grunnlag for videreføring av tiltak på rusfeltet, bl.a. Helsestasjon Rus og bo-veiledning gjennom prosjektet "Kunsten å bo". Det vil være krevende for enheten å videreføre alle tiltakene uten disse avsetningene ved bortfall av tilskuddsordning.

Av driftsoppgaver som er endret eller påbegynt i 2011 er satsing på lavterskeltilbud og helsefremmende arbeid organisert i Frisklivssatsingen. Dette arbeidet blir svært viktig i årene som kommer med tanke på å forebygge en utvikling mot behov for mer omfattende tjenester. Det er i 2011 foretatt en liten oppbemanning av stillingsressurser for å operasjonalisere tidligere vedtatt omgjøring fra omsorgsbolig til heldøgns omsorgstilbud ved LBAS. Dette er tatt innenfor rammene av eget budsjett.

Arbeidet med å etablere et senter for kultur og helse i Levanger startet i 2011 og har statlig og Fylkeskommunal med-finansiering i to år. Dette prosjektet ligger inne med overføringer fra Felles Helse fordi dette tilbudet skal rette seg mot å skape tilbud og gi nye verktøy i arbeidet med tjenester til demente spesielt og eldreomsorgen generelt. Det er også gjort et arbeid i f.h.t. et gruppetilbud for parkinsonpasienter som er etablert etter modell av Audun Myskja som også har

vært veileder. Det er videre lagt vekt på å få til avtaler med Fylkeskommunen og HINT om å ta kultur og helse inn i utdanningene.

Det er også lagt inn ressurser for å lede arbeidet med kvalitetsforbedring og videreutvikle bruken av digitale fagprogrammer i helse og omsorgstjenestene.

Organisasjon

I 2011 ble det etablert tjeneste som grunnlag for å håndtere den praktiske delen av samhandlingen mellom helseforetak og kommune. Etableringen av felles saksbehandlingskontor skal gi bedre ressursstyring og høyere kvalitet på saksbehandling inn mot helse og omsorgstjenester i kommunen. Her har husbanken gitt kompetanse-tilskudd. Dette handler i hovedsak om å samlokalisere saksbehandlere og arbeide med kompetanseheving og arbeidsmiljø i gruppen.

Arbeidet med å bygge en felles enhet helse i ISK er ikke kommet i gang på systemnivå, mens det er et utstrakt samarbeid på fagområder innen felles helse.

Investeringer

Ved Staupshaugen verksted er det gjort investeringer i buss og ved-bil i 2011, noe som retter seg inn mot å fortsatt kunne gi et dagtilbud til mennesker med psykisk utviklingshemming.

Transportoppdrag for andre brukere av kommunale tjenester blir også levert fra Staupshaugen.

Det er også satt av midler til en videreføring og investeringer til helseteknologi i årene som kommer. Disse midlene skal brukes til å innføre håndholdte enheter for dokumentasjon og kvalitetssikring. Dette henger imidlertid sammen med meldingsutvekslingsprosjektet mellom legekantor og hjemmetjenesten, et prosjekt som skal videreføres og utvikles også i 2012.

Noen utgifter relaterer seg også til nødvendig vedlikehold og oppgraderinger som en konsekvens av endringer i tjenesteetterspørsel og sikkerhet.

Nytt lås- og autoriseringssystem for medisinerrommene er etablert på to av sykeheimene, i tillegg så er det montert nytt varslingsystem ved Skogn helsetun

Kompetanseutvikling

Det er også i 2011 arbeidet etter en kompetanse og utviklingsplan for Felles helse. Denne planen oppdateres årlig og danner grunnlag for søknad på kompetansemidler. I 2011 har kommunen også bidratt til å etablere en høyskoleutdanning i Helseadministrasjon hvor målet skal være å dyktiggjøre merkantilt personell og saksbehandlere i f.h.t. nye krav og rutiner i forbindelse med samhandlingsreformen.

3.5.3 Kultur

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk 31.12.11	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
500 KULTUR	22 148 703	21 796 412	102	-352 291	21 276 000	17 933 918
SUM	22 148 703	21 796 412	102	-352 291	21 276 000	17 933 918

Det skapes betydelig kulturaktivitet av høg kvalitet for mange og med relativt små ressurser innenfor Kulturskolen, Levanger Bibliotek, Festiviteten Kino og Kulturhus, Levanger Ungdomshus, og innenfor knappe rammer i forhold til andre sammenlignbare kommuner.

I tråd med vedtatt Idrettspolitisk plan er det ved enheten i 2011 opprettet og ansatt idrettskonsulent i 50 % stilling. Den andre 50 % stillingen er tillagt ansvaret SLT-koordinator.

Avviket i forhold til budsjett skyldes i hovedsak:

- Merforbruk Kulturskolen 270 000 kr. – bl.a. sykefravær
- Merforbruk Raud Vinter 90 000 kr. (del av 1000-årsmarkeringen) – lavere inntekter bl.a. billettinntekter
- Merforbruk Festiviteten 160 000 kr. – Trenden er positiv mht. kino.
- Innsparing ved Ungdomshuset – Innkjøpsstopp av utstyr
- Innsparing Biblioteket – vakanse i stillinger

1000-årsjubileet

Levanger 1000 år ble kjørt som et eget prosjekt. En rekke arrangement ble gjennomført i løpet av året.

Det har vært svært stor kulturell aktivitet i Levanger i hele jubileumsåret 2011 med kanskje kongebesøk og åpningen av Trønderhallen som et av hovedarrangementene. Frivillige lag og foreninger i hele kommunen har bidratt til en svært vellykket jubileumsfeiring. Scenesatsingen på Levanger torg med Raud Vinter var et meget vellykket samarbeid mellom kommunen og frivillige lag og foreninger, dette bidro til fellesskap og økt aktivitet i sentrum spesielt, og ga mange positive ringvirkninger for Levanger generelt. Verdien av et slikt prosjekt med så mange samarbeidende aktører er umulig å fastslå. Det vises til en egen Sluttrapport for Levanger 1000 år.

Arenaer for kulturlivet

Arenaer for kulturlivet har vært flittig diskutert i 2011 gjennom tilbudet om kinodrift på Moan fra Berg Eiendom. Dette har medført at andre aktører har kommet på banen med utvikling av **Festiviteten** og kvartalet her til et kulturkvartal med kino og kulturhus. Saken om kino er utsatt. En avklaring rundt dette spørsmålet forventes i 2012.

Digitalisering av kinoen og oppgradering av lydanlegget på Festiviteten er gjennomført i 2011. Tiltaket førte til økt kinobesøk ved Festiviteten.

Rom for kunst

Kommunen har av Norsk kulturråd fått 500 000 kr. og Nord-Trøndelag fylkeskommune 300 000 kr. for å bidra til en faglig god, framtidsrettet og levende arenaer for produksjon og formidling av profesjonell kunst i Gulbygget, Kirkegata 15. Kommunal egenandel 700 000 kr. Arbeidet skjer bl.a. i samarbeid med kunstforeningen.

Biblioteket har fortsatt et svært høyt aktivitetsnivå og er det best besøkte kulturtilbudet i kommunen og som benyttes av svært mange innvandrere/asylsøkere.

Trønderhallen ble tatt i bruk vinteren 2011 – flerbrukshall i feb. og svømmehall og treningsstudio i mars. Eget kommunalt foretak Trønderhallen KF drifter hallen (egen årsberetning). Over kulturbudsjettet blir støttemidlene for idrettslagene bevilget (subsidiert av hall-leie).

3.5.4 Næring og naturforvaltning

Budsjett og regnskap inngår nedenfor under støttefunksjoner og samkommunen.

3.5.5 Anlegg, infrastruktur, samfunnssikkerhet og miljø

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk 31.12.11	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
630 DRIFT-ANLEGG	-567 705	-358 486	158	209 219	-960 100	-579 290
640 BYGG OG EIENDOM	9 008 362	7 666 034	118	-1 342 328	7 239 800	8 955 047
660 KOMMUNALTEKNIKK	7 362 542	7 300 663	101	-61 879	7 180 300	6 611 919
690 STØRRE DRIFTSPROSJEKTER	4 119 058	3 420 000	120	-699 058	2 500 000	2 673 127
SUM	19 922 257	18 028 211	111	-1 894 046	15 960 000	17 660 804

Det er totalt et merforbruk innenfor dette området. I hovedsak skyldes avvikene følgende:

- Drift og anlegg – Har positivt avvik som skyldes vakant stilling og mindre innleie enn forventet.
- Bygg og anlegg – Har et merforbruk som bl.a. skyldes:
  - Innleide vikarer innen renhold
  - Avsatte ressurser til uteområdet på Staup for knappe
  - Det har vært et mindreforbruk på energi
- Kommunalteknikk – Merforbruket skyldes skyldes 2 flommer med ødeleggelse av vegnett

Regnskapet for selvkostkapitlet "Vann og avløp" viser bedre inntjening enn budsjettet. Det er igangsatt tiltak for å bedre balansen i 2012.

3.5.6 Fellesområder og støttefunksjoner

Grp. ansvar	Regnskap 31.12.11	Revidert budsjett 2011	Forbruk 31.12.11	Avvik	Opprinnelig budsjett 2011	Regnskap 31.12.10
100 POLITISKE ORGANER	6 198 897	6 577 680	94	378 783	6 544 780	5 675 461
110 RÅDMANNEN M/ STAB	6 028 948	6 188 769	97	159 821	5 862 630	6 368 430
130 FELLESOMRÅDER	16 522 462	19 135 289	86	2 612 827	21 983 722	8 749 696
132 NÆRINGSARBEIDE	2 806 790	2 288 619	123	-518 171	2 236 898	2 643 492
134 KIRKER M.V.	7 322 172	7 421 000	99	98 828	7 421 000	7 356 821
135 KOMMUNESKOGEN	-197 664	-241 000	82	-43 336	-241 000	-287 307
160 INNVANDRERTJENESTEN	-2 985 895	2 905 402	-103	5 891 297	2 739 860	942 312
695 TILTAKSPAKKE 2009	0	0	0	0	0	-839 595
699 Kommunens andel til ISK	43 697 928	43 921 001	99	223 073	42 142 039	41 106 887
800 SKATTER OG RAMMETILSKUDD	-834 325 276	-829 035 000	101	5 290 276	-829 035 000	-658 734 332
850 FINANSTRANSAKSJONER	56 614 003	46 921 828	121	-9 692 175	64 446 610	50 833 083
SUM	-698 317 635	-693 916 412	101	4 401 223	-675 898 461	-536 185 052

De ansvarsområdene som er samlet under "Fellesområder og støttefunksjoner" har et positivt avvik i forhold til budsjett på knappe 4,4 mill kr. Spesielt er det områdene Innvandrertjenesten, Skatter og rammetilskudd og Fellesområder som har hatt betydelige besparelser og merinntekter.

Innherred samkommune bidrar svakt positivt til regnskapsresultatet. Dette til tross for store effektiviseringskrav i budsjettet. For øvrig vises til egen årsberetning for Innherred samkommune.

”Finanstransaksjoner” har et negativt avvik på 9,7 mill slik det framkommer her. Det meste av dette er rent regnskapsteknisk da det positive regnskapsmessige resultatet føres som negativ finanstransaksjon i denne sammenhengen.